

O debacie

Wybory zaplanowane na 2029 rok będą już dziesiątymi wyborami od czasu przywrócenia samorządu terytorialnego w 1990 roku. W międzyczasie system elekcji ulegał sporym zmianom. Między innymi w 2002 r. wprowadzony został bezpośredni wybór wójtów/ burmistrzów/ prezydentów miast przez wszystkich mieszkańców jednostki samorządowej. Zmieniały się także metody elekcji radnych – w 1994 r. rozszerzono system proporcjonalny na wszystkie gminy powyżej 20 tys. mieszkańców (wcześniej obowiązywał on tylko w gminach powyżej 40 tys.).

W 2002 r. zmniejszono liczebność rad. W 2014 r. wprowadzono jednomandatowe okręgi wyborcze (JOW) we wszystkich gminach z wyjątkiem miast na prawach powiatu. Rozwiązanie to obowiązywało tylko raz, bo już w roku 2018 JOWy obowiązywały tylko w gminach poniżej 20 tys. mieszkańców. W ostatnich latach największą zmianą było wprowadzenie limitu dwóch kadencji wójtów/ burmistrzów/ prezydentów, który to limit po raz pierwszy będzie miał zastosowanie w 2029 r. Równocześnie z tą zmianą wydłużono kadencję z 4 do 5 lat. Mniej spektakularnych zmian było znacznie więcej.

Podczas tegorocznej debaty porozmawiamy m.in. o wielkości i zróżnicowaniu rad, jednomandatowych okręgach wyborczych oraz jawności deklaracji majątkowych radnych.